aglasem.com

FOR RAJASTHAN CLASS 5 PREPARATION

Rajasthan Board Class 5th Model Question Paper 2027 Sanskrit

EXAM	YEAR	TYPE	SUBJECT
Rajasthan Class 5	2027	Sample Paper	Sanskrit

राजस्थान राज्य शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद, उदयपुर
शैक्षणिक सत्र 2026–2027 के लिए पाठ्यक्रम
प्राथमिक शिक्षा अधिगम स्तर मूल्यांकन 2027

कक्षा–5 विषयः– संस्कृतम्

इस विषय की परीक्षा योजना निम्नानुसार है–

परीक्षा	समय (घंटे)	प्रश्नपत्र के लिए अंक	सत्रांक	पूर्णांकं
सैद्धान्तिक	2:30	80	20	100

विषय वस्तु के आधार पर अंकभार–

क्रंस	अधिगम क्षेत्र /कौशल	विषय वस्तु	अंकभार
1	पढकर समझना और समझ कर लिखना	गद्य पाठ– 2. शुद्धोंच्चारणं 3. जिज्ञासुःनरेंद्रः 4. कोऽरूक् 6 ललामं राजस्थानम् 8 तस्मै श्री गुरवे नमः 9 कोटिं त्यक्त्वा हरिं भजेत् 10 पात्रे अवकरः 11 मम दिनचर्या	24
		पद्य पाठ– 1. संस्कृतेन संभाषणम् 5. वचने का दरिद्रता 7. नवदुर्गाः प्रकीर्तिताः 12. सुन्दरसुरभाषा	10
2	व्यावहारिक व्याकरण	लकार,विभक्तिः, उच्चारणस्थान,संख्याज्ञान,लिङ्ग,वचन,	26
3	सृजनात्मक अभिव्यक्ति	समयज्ञान,श्लोक	12
4	परिवेशीय सजगता	सड़क,सुरक्षा,स्वच्छता	08
		योग	80

राजस्थान राज्य शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद्, उदयपुर

(प्राथमिक शिक्षा अधिगम स्तर मूल्यांकन–2027)

विषय – संस्कृतम् कक्षा– 5

1. विषय वस्तु के आधार पर अंकभार

क्र.सं.	अधिगम क्षेत्र / कौशल / दक्षता	विषय वस्तु	अंकभार	प्रश्नों के प्रकार				योग
				वस्तु.	अतिलघु	लघु.	निबं.	
1	पढ़कर समझना और समझ कर लिखना	गद्य पाठ (2,3,4,6,8,9,10,11)	24	5	4	1	-	10
		पद्य पाठ (1,5,7,12)	10	1	1	1	-	3
2	व्यावहारिक व्याकरण	लकार,विभक्ति, उच्चारणस्थान, संख्याज्ञान,लिङ्ग, वचन	26	1	1	1	2	5
3	सृजनात्मक अभिव्यक्ति	समयज्ञान,श्लोक	12	-	-	2	-	2
4	परिवेशीय सजगता	सड़क सुरक्षा स्वच्छता	8	-	1	1	-	2
5	योग		80	7	7	6	2	22

2. उद्देश्यों के अनुसार अंकभार

क्र.सं.	उद्देश्य	प्रश्नों की संख्या	अंकभार	प्रतिशत
1	जानकारी / स्मरण	4	6	7.5
2	समझना	6	15	18.75
3	अनुप्रयोग	3	17	21.25
4	विश्लेषण	3	17	21.25
5	मूल्यांकन	3	7	8.75
6	सृजन	3	18	22.50
	योग	22	80	100

3.प्रश्नों के प्रकारवार अंकभार

क्र. सं.	प्रश्न का प्रकार	प्रश्नों की संख्या	अंक प्रति प्रश्न	योग अंक	प्रतिशत	संभावित समय (मिनट)
1	वस्तुनिष्ठ	7	1	7	8.75	14
2	अतिलघुरात्मक	7	3	21	26.25	35
3	लघुरात्मक	6	6	36	45	66
4	निबंधात्मक	2	8	16	20	35
	योग	22		80	100	150

राजस्थान राज्य शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद्, उदयपुर
प्राथमिक शिक्षा अधिगम स्तर मूल्यांकन – 2027
नमूना प्रश्न पत्र
कक्षा–5
विषय – संस्कृतम्

अवधि – 2.30 घण्टे **पूर्णांक – 80**

बहुविकल्पात्मक प्रश्नाः 1 तः 7 पर्यन्तम्

उचित–उत्तरस्य क्रमाक्षरं कोष्ठके लिखन्तु – 7 x 1 = 7

प्र.1 कस्य वर्णस्य उच्चारणस्थानम् कण्ठः अस्ति –

(अ) क (ब) फ
(स) प (द) भ ( )

प्र.2 'निपुणः' शब्दस्य अर्थोऽस्ति –

(अ) पूर्णः (ब) दक्षः
(स) अतः (द) बुद्धः ( )

प्र.3 जोधपुरनगरस्य अपरनाम अस्ति –

(अ) स्वर्णनगरम् (ब) चित्रकुटनगरम्
(स) नीलनगरी (द) सरोवरनगरम् ( )

प्र.4 सज्जनानां मैत्री भवति–

(अ) परार्द्ध छाया इव (ब) हस्ते जलवत्
(स) दिनस्य पूर्वार्द्ध छाया वत् (द) कृष्णपक्ष चन्द्रमा वत् ( )

प्र.5 समर्थगुरु रामदासस्य शिष्यः आसीत् –

(अ) महाराणा प्रतापः (ब) शिवाजी महाराजः
(स) कबीरः (द) स्वामी दयानन्दः ( )

प्र.6 भूपतिः मुनेः पात्रे परिवेषयति–

(अ) रोटिका (ब) मरीचिका
(स) पायसं (द) लवणम् ( )

प्र. 7 चित्रे समयः अस्ति –

(अ) पादोनदशवादनम् (ब) सपाददशवादनम्
(स) त्रिवादनम् (द) एकादशवादनम् ( )

aglasem.com For more Question Papers, Sample Papers, Notes & Syllabus visit aglasem.com

अतिलघूत्तरात्मक प्रश्नाः 8 तः 14 पर्यन्तम्

प्र.8 योजनं कुर्वन्तु – 3 x 1 = 3

(क)	(ख)
(।) रामकृष्णस्य शिष्यः	(।) 1893 तमे वर्षे
(।।) रामकृष्णः आशीर्वादः प्राप्नोत्	(।।) नरेन्द्रः
(।।।) विवेकानन्दः अमेरिकाम् अगच्छत्	(।।।) देव्याः काल्याः

प्र.9 शब्दानां अर्थं हिन्दी भाषायां लिखन्तु – 3 x 1 = 3

(।) मित्भुक् .....

(।।) रुग्णाः .....

(।।।) एकदा .....

प्र.10 कोष्ठके प्रदत्तोचितशब्दं चित्वा वाक्यानि पूरयन्तु – 3 x 1 = 3

(आमेर दुर्गम्, मीरामन्दिरम्, उत्तरपश्चिम्, पुष्कर सरोवरः, स्थापत्यकलायाः)

(।) राजस्थानं भारतस्य ..... दिशायाम् अवस्थितम् अस्ति ।

(।।) दिलवाडाजैनमन्दिरम् .....महत्वपूर्णं केन्द्रम् अस्ति ।

(।।।) जयपुरे प्रसिद्धम् ..... अस्ति ।

प्र.11 योगं कृत्वा लिखन्तु – 3 x 1 = 3

(अ) दशं दशं त्रिवारम् .....।

(ब) शतं शतं पञ्चवारम् .....।

(स) एकं एकं विंशतिवारम् .....।

प्र.12 निर्धारितस्थाने उत्तरं लिखन्तु – 3 x 1 = 3

(अ) सुन्दरसुरभाषा कैः विकसिता ?

.....

(ब) सकलजनसमुदायस्य कृते आनन्ददायिका अस्ति ?

.....

(स) संस्कृतभाषा कुत्र जयति ?

.....

प्र.13 शब्दं तथा वचनं पृथक्–पृथक् लिखन्तु – 3 x 1 = 3

रूपम्	शब्दम्	वचनम्
(।) आचार्यः	.....	.....
(।।) बालिकाभिः .	.....	.....
(।।।) भूपतये	.....	.....

प्र.14 अधोलिखित यातायात संकेतानाम् अर्थं लिखन्तु – 3 x 1 = 3

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

aglasem.com For more Question Papers, Sample Papers, Notes & Syllabus visit aglasem.com

लघूत्तरात्मक प्रश्नाः 15 तः 20 पर्यन्तम्

प्र.15 निम्नलिखितप्रश्नानांम् उत्तराणि विचारपूर्वकं लिखन्तु – 4 x 1½ = 6

(i) सत्ययुगे गुरुशिष्यसम्बन्धः कीदृशः आसीत् ?

.....

.....

(ii) गुरुशिष्यसम्बन्धविषये द्वापरयुगस्य काः विशेषताः सन्ति ?

.....

.....

(iii)कस्मिन् युगे नैतिकमूल्यानां प्रधानता आसीत् ?

.....

.....

(iv) द्वापरयुगे गुरुः कीदृशः आसीत् ?

.....

.....

प्र.16 सुमेलनम् कुर्वन्तु – 4 x 1½ = 6

(i)		(1)	स्कन्दमाता
(ii)		(2)	कात्यायनी
(iii)		(3)	महागौरी
(iv)		(4)	सिद्धिदात्री

प्र.17 कोष्ठके प्रदत्तशब्दस्य पञ्चमीविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा लिखन्तु – 4 x 1½ = 6

(i) नरेन्द्रः .....(बाल्यकाल) विद्वान् आसीत्।

(ii) विवेकानन्दः..... .....(भारत) अमेरिकाम् अगच्छत् ।

(iii) ब्राह्मणः .....(नृपति) दक्षिणां प्राप्नोति ।

(iv) बालिका ..... (नदी) जलम् आनयति

प्र.18 विद्यालयस्य स्वच्छता उपरि षड्वाक्यानि लिखन्तु – 6 x 1 = 6

1.....

2.....

3.....

3.....

4.....

5.....

6.....

प्र.19 चित्रं दृष्ट्वा समयं संस्कृते लिखन्तु – 4 x 1½ = 6

(i) .....

(ii) .....

(iii) .....

(iv) .....

प्र.20 कोऽपि द्वौ श्लोकौ लिखन्तु – 2 x 3 = 6

1.....

.....

2.....

.....

प्र.21 कोष्ठके प्रदत्त–उचित–उच्चारणस्थानं रिक्तस्थाने लिखन्तु – 8 x 1 = 8

(कण्ठः, तालु, मूर्धा,दन्ताः, ओष्ठौः, कण्ठतालु, नासिका)

1.'छ' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

2.'ई' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

3.'थ' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

4.'क' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

5.'ट' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

6.'ब' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

7.'ष' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

8.'स' वर्णस्य .....उच्चारणस्थानं अस्ति ।

अथवा

प्रथम–अक्षर–आधारेण निम्नलिखितशब्दान् उचित उच्चारण–स्तम्भे लिखन्तु–

ऋषिः, उज्ज्वलः, बालकः, तमिषा, मकरः, ढक्की नित्यम्, चमसः,यज्ञः

1. तालु	2. दन्ताः	3. मूर्धा	4.औष्ठौ
1.....	1.....	1.....	1.....
2.....	2.....	2.....	2.....

प्र.22 कोष्ठके प्रदत्तशब्दे तृतीयाविभक्तिं योजयित्वा रिक्त स्थानानि पूरयन्तु – 8 x 1 = 8

1.जोधपुरे .....(मेहरानगढ़दुर्ग) सह चामुण्डामन्दिरम् अपि प्रसिद्धम् अस्ति ।

2.अजयमेरुनगरे ब्रह्ममन्दिरम्, सावित्रीमन्दिरम्, पुष्कर सरोबरः.....(एतत्) दर्शनीयैः स्थलैः सह उष्ट्रमेलापकः अपि विश्वप्रसिद्धः अस्ति।

3.(भर्तृहरि).....नीतिशतकम् लिखितम् ।

4.अहम् (शिक्षिका) सह विद्यालयं गच्छामि । बालिकाः पिछोलासरोवरे ..... विहारं कुर्वन्ति ।

5.बालकः नद्याम् .....(नौका) विहारं करोति।

6.बटूकः .....(ऋषि) सह मन्त्रजापं करोति ।

7.शिक्षकः .....(बालकाः) सह अर्बुदगिरिम् अगच्छत्।

8.रामः .....(नेत्र) पश्यति।

aglasem.com For more Question Papers, Sample Papers, Notes & Syllabus visit aglasem.com

अथवा

कोष्ठके प्रदत्तशब्दे चतुर्थी विभक्तिं योजयित्वा रिक्त स्थानानि पूरयन्तु –

1.बालिका .....(दुर्गापूजा) सज्जां करोति ।

2.सीता .....(शुद्धि) नवरात्रिव्रतं करोति।

3.राधा .....(लता) चाकलेहं ददाति।

4.बालकः .....(पठनम्) विद्यालयं गच्छति ।

5.सज्जनाः.....(सिंहस्थमेला) उज्जयिनीम् गच्छति ।

6.वयं..... .....(दर्शनम्) अयोध्यां गच्छामः ।

7.राजा .....(ब्राह्मण) धनं ददाति ।

8.प्राचार्यः .....(छात्राः) संगणकम् आनयति ।

राजस्थान राज्य शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद्, उदयपुर

प्राथमिक शिक्षा अधिगम स्तर मूल्यांकन–2027 कक्षा – 5 विषय –संस्कृतम्

क्र.सं	उद्देश्य			जानकारी/स्मरण				समझना				अनुप्रयोग				विश्लेषण				मूल्यांकन				सृजन				योग
	अधिगम क्षेत्र	पाठ	अंक भार	OT	VSA	SA	ET	OT	VSA	SA	ET	OT	VSA	SA	ET	OT	VSA	SA	ET	OT	VSA	SA	ET	OT	VSA	SA	ET	
1	पढ़कर समझना और समझकर लिखना	गद्य 2,3,4,6,8,9,10,11	24	3(3)				2(2)	2(6)	1(6)			1(3)								1(3)					(1)*		10(24)
		पद्य 1,5,7,12	10		1(3)			1(1)										1(6)										3(10)
2	व्यावहारिक व्याकरण	लकार,विभक्ति:, उच्चारणस्थान, संख्याज्ञान, लिङ्ग,वचन,	26											1(6)	1(8)		1(3)		1(8)	1(1)								5(26)
3	सृजनात्मक अभिव्यक्ति	समय ज्ञान श्लोक	12																							2(12)		2(12)
4	परिवेशीय सजगता	सड़क सुरक्षा स्वच्छता	8																		1(3)					1(5)*		2(8)
कुलयोग			80	3(3)	1(3)			3(3)	2(6)	1(6)			1(3)	1(6)	1(8)		1(3)	1(6)	1(8)	1(1)	2(6)					3(18)		22(80)

नोट–कोष्ठक के बाहर प्रश्न संख्या एवं कोष्ठक के अन्दर अंकभार दर्शाया गया है।